

Severočeské muzeum restauruje vzácnou památku ze Španělska

15. 08. 2019 00:00

Jedinečnou památku z dob renesance, pocházející ze Španělska, hodlá ve své nové expozici představit Severočeské muzeum v Liberci, které se otevře po rekonstrukci příští rok na podzim. Je jí skříňka na pašijové náčiní ze sakristie dnes již neznámého španělského kostela. Nyní prochází restaurováním.

Malovanou a zlacenou renesanční skříňku z 16. století zakoupilo Severočeské muzeum u starožitníka Julia Böhlera v Mnichově roku 1894. Badatelským úsilím se zjistilo, že se ve skutečnosti jedná o skříňku na pašijové náčiní; to se užívalo při pašijových hrách během velikonočních svátků, kdy symbolizovalo nástroje utrpení Ježíše Krista při jeho mučení a ukřižování.

„U řady historických předmětů často laik neví, k čemu v minulosti sloužily. Vnímá jen jejich krásu, probouzejí v něm zvědavost a někdy pátrá po jejich původu. Právě naše muzea a jejich odborní pracovníci uchovávají ve sbírkách tisíce takových předmětů, často poškozených. Jako odborníci samozřejmě mají hluboké znalosti o historii těchto předmětů a podle jejich stavu je postupně zadávají k restaurování. A po restaurování vystoupí často z původního předmětu skutečný skvost, který mohou obdivovat návštěvníci,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Skříňka bývala umístěna na podstavci u zdi kaple nebo sakristie tak, aby vynikla ikonografie její reliéfní výzdoby na jednotlivých stěnách. Ta upomínala na různá biblická témata života a smrti a také na scény ze závěru Kristova života. Symboly Ježíšova utrpení zde znázorňují malovaná vyřezávaná dvířka na čelní stěně skříňky, na kterých se vznášejí postavy andělů držící žebřík, kleště a kladivo, nástroje Kristova umučení.

Andělé v horní části přidržují Veroničinu roušku zvanou Veraikon, kterou podle legendy podala svatá Veronika Kristovi nesoucímu kříž na Golgotu, aby si mohl otřít tvář. Nad rouškou stojí postavy Adama a Evy s jablkem vedle rajského Stromu poznání dobra a zla, po kterém se plazí

had symbolizující Satana, Kristova duchovního protivníka. Tato scéna upomíná na prvotní hřích a vyhnání z ráje, které podle Bible mohlo být odčiněno pouze Kristovou obětí na kříži. Scéna s lebkou na podstavci mezi hlavami andělů a ďáblů na bočních stěnách skříňky poté upomíná na pomíjivost lidského života.

Exponát se nedochoval do dnešních dnů v nejlepším stavu. Zdegradovaly polychromní malby a plátkové zlato se odloupalo z křídového podkladu, stejně tak se na povrchu skříňky objevily praskliny a různá drobná poškození. Vedením restaurátorských prací byly pověřeny Ateliéry Bárta z Hořic v Podkrkonoší. Úkolem restaurátora je vyplnit praskliny a zaretušovat poškození povrchu. Poté zakonzervovat kovové úchytky dvířek, opravit poškozené malby a doplnit chybějící kousky plátkového zlata.

„Skříňku, jež vyniká propracovanou reliéfní dřevořezbou a hlubokou křesťanskou symbolikou, představíme v připravované nové expozici uměleckých řemesel ve druhém podlaží muzea,“ doplnil Jan Virt, kurátor Severočeského muzea v Liberci.